

Preek over Marcus 5:25-35

Gehouden op de 1^e zondag v/d herfst, 24 september 2023 (Vredesdag) in de oecumenische dienst in de Sint Jeroenskerk te Noordwijk

Gemeente van Christus,

Het maakte helemaal niet uit, wat die man zei of deed. Het was alleen ontzettend belangrijk om zo dicht mogelijk bij hem in de buurt te zijn. En na afloop van zijn preek wilden ze hem aanraken. Als een popster stond hij vooraan en reikte om zich heen om handen te schudden, mensen aan te raken en te zegenen. De mensen stroomden naar hem toe, om iets van hem aan te raken, al was het maar een stuk van zijn mantel. En ze hielden hun kleine kinderen omhoog zodat hij ook hen kon aanraken.

Van heinde en verre waren zij gekomen. Met auto, riksja, fiets, trein of lopend. Hun dagelijkse werk, hun afspraken en plichten kwamen duidelijk op de tweede plaats als de Dalai Lama een openbare lezing hield! Ze hadden hun meest feestelijke, traditionele Tibetaanse kleding aangetrokken en bijna allen hadden hun kinderen bij zich. Direct achter mij zat een moeder met een heel klein kindje, nog maar een paar weken oud. Ook al begreep het er natuurlijk niets van, voor de jonge moeder was niets belangrijker dan dat haar kind door deze man wordt aangeraakt!

Tijdens de afgelopen zomervakantie verbleef ik een week in Berlijn, en daar was net ook de Dalai Lama op bezoek om een toespraak te houden. Dat deed mij aan deze ene keer terugdenken, toen ik een lezing van hem had bijgewoond – in 1995 in India. Maar ook begin augustus in het Berlijnse O2-center was het weer zo. Op de foto's in de krant zag ik, dat er in het publiek tussen zakenmannen met stropdassen en dames in wapperende paarse kleding ook weer Tibetanen zaten. Zij waren gekomen, om naar zijn woorden te luisteren. Maar meer nog, om hem dichtbij te zijn en hem aan te kunnen raken.

Ik weet nog, dat ik toen op mijn reis door India enorm onder de indruk was van hoe die Tibetanen op de Dalai Lama reageerden. Want ineens kon ik me voorstellen wat zo vaak in de evangeliën verteld wordt. Dat de mensen zich om Jezus heen dringen, bij hem in de buurt willen zijn, hem volgen, liever nog, hem willen aanraken. Al hun hoop en vertrouwen uitdrukkend in dat ene gebaar, in die ene aanraking.

Nu sta ik hier in een katholieke kerk, waar dit soort lichamelijke verering, van de paus, het tabernakel of iconen, nog bekend zijn. In mijn eigen protestantse kerk hebben we er niet zoveel mee, met lichamelijk contact, met het geloven ook via ons lijf. We zitten ieder voor onszelf in onze banken, we vouwen onze handen en buigen ons hoofd bij het gebed. Hooguit krijgen we bij de uitgang nog een handdruk van de voorganger, maar daar houdt de lichamelijke beleving wel zo'n beetje op. Het gaat immers toch om de inhoud, meer nog, om het woord? Maar het verhaal van vandaag uit Marcus maakt ons er wel op attent hoe belangrijk ook het lichamelijke contact tussen mensen is. Voor het geloof, maar ook voor de vrede. Het laat ons zien dat er zoveel is dat niet in woorden gezegd kan worden. Dingen die besloten liggen in een aanraking. De allereerste behoefte die een mens heeft als hij of zij op de wereld komt is een liefdevolle aanraking. Huid op huid contact, op de borst van moeder of vader. En die behoefte, die blijft een leven lang. Met name wanneer je pijn hebt in lichaam of geest, wanneer je vermoeid bent, doodop, of wanneer er onvrede heerst tussen jou en iemand anders, dan kan het zo troostend zijn, een aanraking. Helend. Iemand die je in de armen neemt, waardoor je eindelijk de tranen die al zo lang vastzitten, kan laten stromen. Een liefdevolle wrijving over pijnlijke gewrichten, een ontspannende massage van een stijve nek. Een moeder die een kusje geeft op een geschaafde knie. Na een ruzie een verzoenende hand op je schouder – of zelfs een kus, zoals Josef dat deed met zijn broers, in onze eerste lezing. Maar ook de intieme aanrakingen van partners die de band tussen hen versterkt. Eenieder die afhankelijk is van de lichamelijke verzorging door een ander, weet hoe belangrijk het is, dat de aanraking liefdevol en respectvol is. Een aanraking, hoe klein ook, is altijd intiem en persoonlijk – dáárin schuilt haar kracht die zo anders is dan die van woorden.

Ik probeer me voor te stellen hoe het geweest moet zijn voor de vrouw uit onze lezing, die al 12 jaar onafgebroken bloed vloeide. Veel mensen proberen hun ongemakken en ziekte te verstoppen en te verbergen voor anderen. "Het valt wel mee" wordt dan gezegd, "er zijn ergere dingen". Want je wilt een ander toch niet lastigvallen met jouw problemen? Maar de schaamte van deze vrouw was dubbel. Vrouwen die ongesteld waren, werden toen als onrein beschouwd. En zij was al 12 jaar lang non-stop onrein. Dat betekende dat niemand haar mocht aanraken. Stelt u zich eens voor, dat 12 jaar lang niemand u mag aanraken! Steeds weer moest zij andere mensen vermijden en waarschuwen. 'Kom niet te dicht bij me, raak me niet aan!' Want eenieder die haar aanraakte werd zelf ook onrein. Haar schande was besmettelijk, net als een ziekte.

Ze leefde voortdurend met een gedwongen, heel persoonlijke anderhalve meter – regel. Een grotere eenzaamheid bestaat niet, lijkt mij. Want het verlangen er gewoon bij te horen, het verlangen om aan te raken en aangeraakt te worden, dat verlangen dat blijft roepen, elke dag.

En dan kan ik me ook al te goed voorstellen dat zij keer op keer weer haar hoop stelde op een andere arts. Artsen waren de enigen die haar nog mochten aanraken. Een eindeloze ketting van hoop en teleurstelling, misschien lukt het deze dokter, de volgende keer. En dan opnieuw: misschien is er nog een andere arts, eentje die misschien wel duurder is, maar ook beter... Deze vrouw, schrijft Marcus, heeft alles gegeven om beter te worden. Maar niets werd beter. Het werd alleen maar slechter.

En toen hoorde ze over Jezus. Die al zoveel mensen had genezen. Zijn roem snelde hem vooruit. Ze begaf zich in de mensenmenigte, zij, die zich altijd moest schuilhouden en terugtrekken. En hoewel ze altijd zo goed oplet geen andere mensen aan te raken, wil ze van hem iets aanraken, iets, al was het maar een stukje van zijn mantel. Ze waagt het erop. Het ziet eruit als een geheel toevallige aanraking, maar in die ene beweging van haar vinger ligt al haar hoop. Het is een gebaar dat haar hele leven voorgoed verandert.

Eindelijk durfde ze wat ze al twaalf jaar lang niet mocht, iemand aanraken. En dan nog wel een man. En niet zomaar een man! Maar direct schrikt ze terug. Angst en beven bevangen haar. Hij heeft het gemerkt! Die schandelijke daad van haar. Ze zal nu vast en zeker door hem afgewezen worden. Ja, inderdaad heeft Jezus het gemerkt. In die grote mensenmassa waarbij iedereen tegen hem opdringt heeft hij oog voor die ene persoon. Tussen al dat geduw en gedrang voelt hij die ene aanraking waarin zoveel verdriet en zoveel hoop samenkomt. En Jezus spreekt haar aan. Niet om haar af te wijzen, niet om haar te schande te maken. Elk ander mens had zich onrein gevoeld als hij had geweten dat een bloedvloeiende vrouw hem had aangeraakt. Elk ander mens had, ook al had hij het gemerkt, maar liever gedaan alsof hij niets had gemerkt. Zodat tenminste de schande van haar niet op hem was overgegaan. Maar Jezus heeft het gemerkt, en heeft vooral háár opgemerkt, deze ene vrouw. En in plaats van te bedekken en te verstoppen of haar verwijtend af te wijzen, zet hij haar in het centrum, in het zonnetje. Zij die steeds zo onopgemerkt mogelijk leefde, die zichzelf en haar kwaal moest verstoppen, wordt uit de verstophoek gehaald. Zij mag er zijn. Ze mag er zijn met heel haar verhaal. In een keer vertelt ze hem alles, de hele waarheid, staat er. Hij heeft haar aangesproken en hij hoort haar aan. En de vrouw geneest van haar jarenlange pijn en schaamte. Het is een wonder.

Overall zijn er mensen die dagelijks bidden om zo'n wonder. Stel je eens voor: je zou zo graag willen dat je eigen man, zoon of kleindochter genas en je hebt er ook hartstochtelijk veel voor gebeden. Maar waarom toch komt er geen genezing? Ik zal de laatste zijn om de mogelijkheid tot wonderen, ook vandaag, te ontkennen, maar zulke vragen leven er bij velen, ook onder u waarschijnlijk.

Haar geloof heeft haar genezen, staat er. Maar wat voor een geloof is dat eigenlijk? Die heimelijke daad van wanhoop? Die schichtige aanraking? Het was het laatste dat ze kon doen! Maar het wordt door Jezus voor vol aangezien. Dat zegt heel veel over wat geloven nu eigenlijk is. Moet je als christen in de samenleving van nu, in je eigen leven, zo nodig altijd stevig in je schoenen staan? Is echt geloven dan geloven zonder twijfels? Onze tekst vanochtend zegt het anders. Geloven is ook met de moed der wanhoop naar Jezus gaan en Hem vastpakken. Geloven is juist vanuit de diepte tot de Heer te roepen. Geloven is om met gebroken harten en lege handen naar God te gaan. Met het gevoel van laatste redmiddel al je wanhoop over oorlogen, klimaatrampen of wat dan ook voor hem uit te kieperen.

Geloven is misschien nog wel het allermeeest het inzicht dat je het leven en wat er gebeurt ten diepste niet zelf in handen hebt. Er kunnen allerlei ervaringen zijn die dat besef bij iemand wakker roepen. Ervaringen rond ziekte en eenzaamheid, zoals in dit verhaal. U en ik, we kunnen zelf wel gebeurtenissen uit ons eigen leven bedenken. Geloof kan een zaak zijn van jubelende vreugde en een grote zekerheid. Dit verhaal leert ons, dat het zo niet altijd is, maar dat geloven misschien wel meer een erkenning is in Gods richting, al is het maar gefluisterd, dat we het leven niet zelf in handen hebben. Dat wij voor onze eigen vrede, voor de vrede in de wereld, uiteindelijk van hem afhankelijk zijn. Ons leven en ons bestaan ligt uiteindelijk in zijn liefdevolle hand. En die hand strekt hij elke dag weer naar ons uit. Wellicht voelt u dat een beetje, in de hand van een ander. Als u een ander eventjes aanraakt, om iemand te bemoedigen, te troosten of zich met hem te verzoenen. Wellicht merkt u het, als uw hand stevig gedrukt wordt door een ander, juist als u dat zo nodig hebt. We mogen die hand van de ander vastpakken. Wij mogen geloven – met ons hoofd maar ook met ons lijf! Durf het maar. Dan zult u gaan in vrede.

Amen